
ІНФОРМАЦІЯ щодо розроблення стандартів

Інститутом птахівництва УААН

2008 р.

Зміст

Чинні стандарти, розроблені Інститутом птахівництва	4
Стандарти, розроблені та здані на затвердження у 2002-2007 рр.	5
2002-2003	5
2004	5
2005	5
2006	5
2007	5
Перелік організацій (підприємств), яким розсилали проекти стандартів на відгук	5
Перелік організацій (підприємств), з якими узгоджували проекти стандартів	8
Стандарти, які плануються до розроблення	8
Проекти стандартів, що запропоновано до обговорення	8

Стандарти, що стосуються галузі птахівництва, розробляються в Україні з початку 80-х років. Основним їх розробником був Інститут птахівництва, який виконував функції Республіканської базової організації по стандартизації у галузі птахівництва і за яким була закріплена своя група продукції. Крім нечисленних ГОСТів, що діяли на території Радянського Союзу, вперше були розроблені республіканські стандарти (РСТ УССР), які не мали аналогів.

Активізація діяльності по стандартизації у сільському господарстві в останні роки дозволила створити достатньо сильну нормативну базу у птахівництві. Стандарти, розроблені у 80-ті роки замінені новими, з сучасними вимогами згідно з чинним законодавством України. Багато стандартів розроблено вперше, особливо це стосується технологічних процесів утримання різних видів сільськогосподарської птиці, технології інкубації яєць з урахуванням сучасного обладнання, вивчених і впроваджених на виробництві схем закладок яєць, а також калібрування яєць за масою (стандарти на технологічні процеси інкубації яєць пов'язані зі стандартами на інкубаційні яйця), оновлені стандарти на процеси дезінфекції і санітарної обробки інкубаційних яєць і птахівницьких приміщень.

Тільки за період 2002-2007 рр. інститутом розроблено 34 національних, 1 галузевий та 4 стандарти Мінагрополітики України на продукцію, технологічні процеси, терміни і визначення у птахівництві та птахопереробній промисловості, тощо. Справи стандартів передано в Державне підприємство „Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості” для подальшого затвердження у Держспоживстандарті України. Деякі стандарти уже затверджені та набули чинності (Додаток 1), інші – на стадії затвердження та тиражування (Додаток 2).

Розроблені стандарти пов'язані з нормативними документами та законами України, що регламентують якість та безпечність продукції, технологічних процесів, застосування тих чи інших методів контролювання безпечності (Ветеринарно-санітарні правила, СанПіН, ДСанПіН, ДР, Методичні вказівки, ДСН, ДСП, Закон України “Про безпечність та якість харчових продуктів”, відповідні Постанови Кабінету Міністрів України, Правила ветеринарно-санітарної експертизи тощо). Розроблені стандарти ураховують умови виробництва продукції птахівництва в Україні і пристосовані до цих умов. Проекти стандартів розсилалися на відгук багатьом організаціям та підприємствам України (Додаток 3) і остаточні редакції стандартів узгоджувалися згідно з вимогами Національної системи стандартизації України

(Додаток 4). Але, на жаль, доводиться констатувати той факт, що не від усіх потенційно зацікавлених організацій і підприємств були отримані відгуки. Ланка Розробник-Виробник-Споживач не спрацьовує належним чином.

Коли постало питання щодо гармонізації національних стандартів України з європейськими у зв'язку зі вступом до СОТ, було проведено пошук європейських та міжнародних стандартів, що стосуються галузі птахівництва. Пошук здійснювали ННЦ „Леонорм” та Державне підприємство „Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості”. Стандартів, які безпосередньо стосуються виробництва продукції птахівництва (технологічні процеси, племінна продукція, побічні продукти виробництва продукції птахівництва тощо) не виявлено. Виявлені міжнародні стандарти стосуються методик визначання якості м'яса та кормів, цими питаннями займається Технологічний інститут молока і м'яса (ТК-140 „Молоко, м'ясо та продукти їх переробки”) та Київський інститут хлібопродуктів (ТК-41 „Зернові культури та продукти їх переробки”). Країни Європи користуються власними стандартами на продукцію.

Вимоги до птахівництва та продуктів його переробки в ЄС визначаються регламентами, директивами, постановами тощо. Що стосується вмісту шкідливих речовин у харчових продуктах (тільки стосовно пестицидів налічується біля десятка директив), то стандарти на продукти з м'яса птиці, субпродукти, жирну гусячу печінку, яйця харчові відповідають Закону України „Про безпечність та якість харчових продуктів” (2005 р.), який гармонізовано з відповідними директивами щодо гігієни харчових продуктів. Цей Закон також регламентує вимоги до пакування та маркування продукції, що відображено у відповідних стандартах. У розроблених інститутом стандартах на харчову продукцію наведено перелік паковальних матеріалів і дається дозвіл на використання інших матеріалів для спожиткового і транспортного пакування згідно з чинними нормативними документами та пакування закордонного виробництва, що дозволене Міністерством охорони здоров'я України. Стандарти на технологічні процеси утримування сільськогосподарської птиці тісно пов'язані з „Відомчими нормами технологічного проектування: ВНТП-АПК 04-05 (затв. наказом Міністерства аграрної політики України від 15.09.2005 р. за № 473), які є керівним документом для птахівницьких підприємств з питань утримування птиці. Стандарти на технологічні процеси передбачають тільки інтенсивні способи утримування птиці. Можливо потрібно звернути увагу на екстенсивні (альтернативні) способи утримування птиці, як це передбачено європейськими директивами про утримання сільськогосподарських тварин.

В Україні, починаючи з 80-х років діють стандарти на інкубаційні яйця різних видів с-г птиці. На заміну їм розроблено відповідні національні стандарти з урахуванням сучасних досягнень птахівництва та досвіду застосування цих стандартів. Аналогічних стандартів, які б передбачали калібрування яєць за масою, немає до цього часу. Директива ЄЕС 90/539/ЄЕС передбачає загальні вимоги до інкубаційних яєць та добового молодняка різних видів с-г птиці. Ці вимоги співпадають з вимогами ДСТУ на добовий молодняк, розробленого у 2005 році. Транспортування добового молодняка, так само як і ремонтного, відповідає вимогам Постанови ЄЕС 411/98 та Постанови 1255/97 (щільність посадки під час транспортування, дальність транспортування, час перебування у дорозі при транспортування до місця вирощування).

Ураховуючи вимоги стандартів на інкубаційні яйця та наявність різних типів інкубаторів на птахівницьких підприємствах, створено національні стандарти на інкубаційні процеси, в які введено по декілька схем інкубації яєць різних видів с-г птиці, як загальноприйнятих, так і розроблених Інститутом птахівництва. З цими стандартами тісно пов'язаний новий стандарт на дезінфекцію інкубаційних яєць, який ураховує традиційні і нові методи дезінфекції яєць перед інкубацією, нові дезінфектанти і передбачає застосування інших (альтернативних) дезінфекційних речовин, які можуть бути зареєстровані на території України і дозволені Департаментом ветеринарної медицини до використання.

Стандарти на методи лабораторної діагностики хвороб сільськогосподарської птиці встановлюють традиційні і нові методики встановлення діагнозу щодо таких хвороб птиці, як грип, інфекційний ларинготрахеїт, інфекційний бронхіт, ньюкаслська хвороба та хвороба Марека. Вимоги до лабораторної діагностики цих хвороб с-г птиці урегульовано з Кодексом Міжнародного епізоотичного бюро, який є законодавчим актом у ветеринарії.

На перспективу до 2010 року планується перегляд деяких чинних на теперішній час стандартів і розроблення нових на заміну. Потрібно стандартизувати деякі методики з визначання показників якості яєчної продукції, альтернативні системи утримування птиці, качина жирна печінка, природоохоронні (переробка відходів від забою птиці, від інкубації,

технічного браку яєць, пташиного посліду з метою виготовлення кормових добавок, органічних та органічно-мінеральних добрив), тощо (Додаток 5).

Починаючи з 2005 року, розроблянням стандартів, що стосуються птахівництва, зайнялося багато організацій, закладів та установ, які не мають достатнього досвіду та кваліфікованих кадрів. Постає питання щодо врегулювання відносин між цими організаціями на державному рівні.

Чинні стандарти, розроблені Інститутом птахівництва

№ п/п	Позначення	Назва стандарту
1	РСТ УССР 1924-82	Яйца куриные инкубационные. Технические условия
2	РСТ УССР 1969-86	Яйца утиные инкубационные. Технические условия
3	РСТ УССР 2002-90	Мясо перепелок. Технические условия
4	РСТ УССР 2013-91	Яичная масса, белок и желток. Технические условия
5	ДСТУ 1947-95	Яйця індичі інкубаційні. Технічні умови
6	ДСТУ 2021:2006	Молодняк сільськогосподарської птиці добовий. Технічні умови
7	ДСТУ 2022-91	Яйца гусей, цесарок, перепелок. Технические условия
8	ДСТУ 3136-95	Птиця сільськогосподарська для забою. Технічні умови
9	ДСТУ 3143-95	М'ясо птиці (тушки курей, качок, гусей, індиків, цесарок). Технічні умови
10	ДСТУ 4120-2002	Комбікорми повнораціональні для сільськогосподарської птиці. Технічні умови
11	ДСТУ 4473:2005	Молодняк ремонтний яєчних курей. Технічні умови
12	ДСТУ 4533:2006	Птахівництво. Терміни та визначення понять
13	ДСТУ 4655:2006	Яйця інкубаційні. Технологія передінкубаційного оброблення
14	ДСТУ 4656:2006	Яйця перепелині харчові та інкубаційні. Технічні умови
15	ДСТУ 4661:2006	Молодняк сільськогосподарської птиці ремонтний. Технічні умови.
16	ДСТУ 4679:2006	Гуси та качки. Примусова відгодівля. Технологічний процес. Основні параметри
17	ДСТУ 4686:2006	Гуси та качки. Розведення та утримування. Технологічні процеси. Основні параметри
18	ДСТУ 4687:2006	Комбікорми, премікси, вітамінні препарати, продукція птахівництва. Методи визначення вітамінів А, Е, В ₂ та каротиноїдів
19	ДСТУ 4690:2006	Санція птахівничих приміщень. Технологічний процес. Основні параметри
20	ДСТУ 4699:2006	Сировина пір'яно-пухова. Технічні умови
21	ГСТУ 46.046-2003	Напівфабрикати із м'яса птиці. Технічні умови
22	СОУ 15.11-37-585:2007	Добавка кормова із яєчної шкаралупи для сільськогосподарської птиці. Технічні умови
23	СОУ 15.11-37-586:2007	Борошно кісткове кормове для сільськогосподарської птиці. Технічні умови
24	СОУ 15.11-37-587:2007	Премікси на основі цеолітів для сільськогосподарської птиці. Технічні умови
25	СОУ 15.11-37-588:2007	Корми варені для сільськогосподарської птиці. Технічні умови

Стандарти, розроблені та здані на затвердження у 2002-2007 рр.

2002-2003

1. ДСТУ Яйця курячі харчові. Технічні умови
2. ДСТУ Яйця курячі інкубаційні. Технічні умови
3. ДСТУ Промисловість птахопереробна. Терміни та визначення
4. ДСТУ Яйця качині інкубаційні. Технічні умови

2004

5. ДСТУ Відруби з м'яса птиці. Технічні умови
6. ДСТУ Печінка гусяча жирна. Технічні умови
7. ДСТУ Вироби з птиці копчені. Технічні умови
8. ДСТУ Субпродукти птиці. Набори із субпродуктів. Технічні умови
9. ДСТУ Інкубація яєць качок. Технологічний процес. Основні параметри
10. ДСТУ Інкубація яєць курей. Технологічний процес. Основні параметри
11. ДСТУ Інкубація яєць гусей. Технологічний процес. Основні параметри
12. ДСТУ Інкубація яєць індичок. Технологічний процес. Основні параметри

2005

13. Борошно вапнякове та черепашкове кормове для сільськогосподарської птиці. Технічні умови
14. ДСТУ Кури та індики. Розведення та утримання. Технологічні процеси. Основні параметри
15. ДСТУ Птиця сільськогосподарська. Методи лабораторної діагностики інфекційних хвороб (ларинготрахеїту, бронхіту, грипу, хвороби Марека та ньюкаслської хвороби)
16. ДСТУ Сперма півнів, індиків, гусаків. Технічні умови

2006

17. ДСТУ Птиця сільськогосподарська. Методи лабораторної діагностики нейсеріозу
18. ДСТУ Птиця сільськогосподарська. Методи лабораторної діагностики вірусного гепатиту
19. ДСТУ Птиця сільськогосподарська. Методи лабораторної діагностики вірусного ентериту
20. ДСТУ Комбікорми для дичини. Технічні умови

2007

21. ДСТУ Птиця сільськогосподарська для забою. Технічні умови
22. Продукти яєчні. Технічні умови

Додаток 3

ПЕРЕЛІК ОРГАНІЗАЦІЙ (ПІДПРИЄМСТВ), ЯКИМ РОЗСИЛАЛИ ПРОЕКТИ СТАНДАРТІВ НА ВІДГУК

1. Асоціація „Харківптахопром”, м. Харків
2. Сумиптахопром, м. Суми
3. Миколаївптахопром, м. Миколаїв
4. Корпорація „Херсонптахопром”, м. Херсон
5. ВО „Вінницяптахопром”, м. Вінниця
6. Полтаваптахопром, м. Полтава
7. ВО «Кримптахопром», м. Сімферополь
8. ТОВ „Луганськптахопром” (Птахопромінвест), м. Луганськ
9. Житомирптахопром, м. Житомир
10. Івано-Франківськптахопром, м. Івано-Франківськ
11. Львівптахопром, м. Львів

12. ТОВ „Птахопром”, Дніпропетровська обл.
13. ТА „Запоріжптахопром”, м. Запоріжжя
14. Асоціація „ВО Одесаптахопром”, м. Одеса
15. Хмельницькптахопром, м. Хмельницький
16. ВАТ «Волиньптахопром», м. Луцьк
17. Донецькптахопром, м. Донецьк
18. Асоціація «Черкасиптахопром», м. Черкаси
19. Дніпропетровськптахопром, м. Дніпропетровськ
20. ПП «Кіровоградптахопром», м. Кіровоград
21. Птахофабрика „Орільська”, Дніпропетровська обл.
22. АТОВ «Южна холдинг», АР Крим
23. ТОВ „Факторія”, м. Донецьк
24. Агрофірма „Шахтер”, АП „Шахта ім. А.Ф. Засядько”
25. ВАТ „Птахофабрика Крижопільська”
26. СТОВ „Старосолотвинська птахофабрика”
27. ДППЗ „Рудня”, Київська обл.
28. ВАТ „Птахофабрика „Львівська”.
29. СЗАТ „Первомайський” Сумська обл.
30. ЗАТ „Полтавська птахофабрика”.
31. Центральна контрольно-виробнича лабораторія, м. Київ
32. Білоцерківський державний аграрний університет, м. Біла Церква
33. Вінницький державний аграрний університет
34. ДП „Перемога Нова” ЗАТ „Миронівський хлібопродукт”, Черкаська обл..
35. Дніпропетровський державний аграрний університет
36. ВАТ „Рожищенський птахокомбінат”, Волинська обл.
37. Національний аграрний університет
38. АТЗТ „Мирне”, Запорізька обл.
39. Сумський державний аграрний університет
40. ВАТ Племптахорепродуктор „Ківерцівський”, м. Луцьк
41. Харківська зооветеринарна академія
42. ОКП „Племптахорепродуктор „Молодіжний”, Дніпропетровська обл.
43. Херсонський державний аграрний університет, м. Херсон
44. ОАО «Партизан», АР Крим
45. Інститут біології тварин, м. Львів
46. Інститут розведення і генетики тварин, Київська обл.
47. ТОВ Українська Регіональна Компанія „РозДон”, м. Донецьк
48. Підприємство „Птахокомплекс”, м. Сімферополь
49. Інститут екогігієни і токсикології ім. Медведя МОЗ України м. Київ
50. ЗАТ „Білоцерківське підприємство”, Київська обл.
51. СТОВ „Івашківський інкубатор”, Харківська обл.
52. ТОВ „Гайчур” с. Тернувате, Запорізька обл.
53. НД ППЗ ім. Фрунзе НАУ, АР Крим
54. ДП „Східно-Український центр племінного м’ясного птахівництва” Донецька обл.
55. ЗАТ „Малинове”, Київська обл.
56. ВАТ ППР „Посульський, Сумська обл.
57. ВАТ з ППР „Придніпровський”, Херсонська обл.
58. ПП „Миколай” м. Житомир
59. СВК „Батьківщина”, Полтавська обл.
60. СПП ЗАТ „Чорнобаївське” Херсонська обл.
61. ДП „Обрій” ЗАТ „Агрофірма „Березанська птахофабрика”, Київська обл.
62. СТОВ „Комінтернівська птахофабрика”, Одеська обл.
63. ООО „Агросоюз Фенікс”, Київська обл.
64. ПФФ „Агроцентр”, м. Дніпропетровськ
65. СТОВ „Племзавод „Україна”, Дніпропетровська обл.

66. ПП "Гові", м. Львів
67. Агрофірма "Авангард", Сумська обл.
68. Птахофабрика "Снятинська", Івано-Франківська обл.
69. ТОВ "Колос-К", Сумська обл.
70. ДП «Новопокровський КХП» Чугуївський р-н,
Харківська обл.
71. Інститут кормів УААН, м. Вінниця
72. СВАО «Старовірівський птахокомплекс», Харківська обл.
73. ВАТ "БАІР", м. Сімферополь
74. ОАО Птахокомбінат «Ладизинський»
75. Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини,
м. Харків.

76. Департамент розвитку аграрного ринку Міністерства аграрної
політики України, м. Київ
77. Департамент ринків продукції тваринництва з Головною державною племінною ін-
спекцією Міністерства аграрної політики України, м. Київ
78. Державний департамент ветеринарної медицини з держветінспекцією,
м. Київ
79. Державний центр ветеринарної медицини птахівництва, м. Київ
80. Управління ветеринарної медицини в АР Крим, м. Сімферополь
81. Управління ветеринарної медицини в Донецькій області, м. Донецьк
82. Національна асоціація виробників м'яса і м'ясопродуктів України „Укрм'ясо”
83. Українська академія аграрних наук, м. Київ
84. ВНО „Укрптахопром”, м. Київ
85. Державне підприємство „Український науково-дослідний і навчальний центр про-
блем стандартизації, сертифікації та якості”, м. Київ
86. Полтавський ДЦСМС, м. Полтава
87. Асоціація „Союз птахівників України”, м. Київ
88. ТОВ „Ландгут Україна”, м. Донецьк
89. ЗАТ „Ландгут бройлер”, Донецька обл.
90. Племптахорепродуктор „Зугреський”, Донецька обл.
91. ЗАТ „Феоніс”, Донецька обл.
92. ВАТ „Птахофабрика Київська”, м. Київ
93. ТОВ „КРОСС-п/ф „ЗАРЯ”, Харківська обл.
94. Завод „Овостар”, Київська обл.
95. ТОВ ПФ „Волновахська”, Донецька обл.
96. ТК-132 „Засоби захисту тварин, корми та кормові добавки” (Державний науково-
дослідний контрольний інститут ветеринарних препаратів та кормових добавок, м.
Львів)
97. ТК 140 „Молоко, м'ясо та продукти їх переробки” (Технологічний інститут молока та
м'яса”, м. Київ)
98. ТК-149 „Ветеринарні біологічні препарати та засоби ветеринарної медицини для
роботи з ними” (Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мі-
кроорганізмів, м. Київ)
99. ТК 63 „Загальні норми і правила державної метрологічної системи” (ННЦ „Інститут
метрології”, м. Харків)
100. ТК-19 „Наукова технічна термінологія” (Державний університет
„Львівська політехніка”, м. Львів)
101. ТК 158 „Тваринництво: технології, племінна справа та відтворення”
(Інститут тваринництва УААН, м. Харків)

**ПЕРЕЛІК ОРГАНІЗАЦІЙ (ПІДПРИЄМСТВ), З ЯКИМИ УЗГОДЖУВАЛИ
ПРОЕКТИ СТАНДАРТІВ**

1. Департамент розвитку аграрного ринку Міністерства аграрної політики України (м. Київ)
2. Департамент ринків продукції тваринництва з Головною державною племінною інспекцією Міністерства аграрної політики України (м. Київ)
3. Державний департамент ветеринарної медицини з держветінспекцією (м.Київ)
4. ВНО „Укрптахопром” (м. Київ)
5. Українська академія аграрних наук (м. Київ)
6. Міністерство охорони здоров'я України (Інститут екогієни і токсикології ім. Медведя, м. Київ)
7. ТК-132 “Засоби захисту тварин, корми та кормові добавки” (Державний науково-дослідний контрольний інститут ветеринарних препаратів та кормових добавок, м.Київ)
8. ТК 140 „Молоко, м'ясо та продукти їх переробки” (Технологічний інститут молока та м'яса”, м.Київ)
9. ТК-149 “Ветеринарні біологічні препарати та засоби ветеринарної медицини для роботи з ними” (Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів, м.Київ)
10. ТК 63 “Загальні норми і правила державної метрологічної системи” (ННЦ “Інститут метрології”, м.Харків)
11. ТК-19 „Наукова технічна термінологія” (Державний університет „Львівська політехніка”, м.Львів)
12. ТК-111 „Добрива і пестициди” (ДП ОС „ЕКОХІМСЕРТ”, м. Львів)
13. ТК-125 „Легка промисловість” (Український науково-дослідний інститут з переробки штучних та синтетичних волокон, м.Київ)
14. Національна асоціація виробників м'яса і м'ясопродуктів України „Укрм'ясо”
15. Асоціація „Союз птахівників України”

Додаток 5

Стандарти, які плануються до розроблення

1. Птиця сільськогосподарська. Альтернативні системи утримування птиці. Основні технологічні параметри
2. ДСТУ Соя екструдована повножирова для годівлі сільськогосподарської птиці. Технічні умови
3. ДСТУ Птиця сільськогосподарська. Методи лабораторної діагностики пастерельозу
4. ДСТУ Птиця сільськогосподарська. Методи лабораторної діагностики колібактеріозу
5. ДСТУ Осіменіння сільськогосподарської птиці штучне. Технологічний процес. Основні параметри
6. ДСТУ Відходи від забою сільськогосподарської птиці. Переробляння. Технологічний процес. Основні параметри
7. ДСТУ М'ясо перепелів та дичини (тушки). Технічні умови (на заміну РСТ УССР 2002-90)
8. ДСТУ Послід пташиний. Переробляння. Технологічний процес. Основні параметри
9. ДСТУ Яйця харчові та інкубаційні, яєчні продукти. Метод визначання кислотного числа
10. ДСТУ Відходи від забою сільськогосподарської птиці. Переробляння. Технологічний процес. Основні параметри
11. ДСТУ Відходи інкубації та технічний брак яєць сільськогосподарської птиці. Переробляння. Технологічний процес. Основні параметри
12. ДСТУ „Яйця індичі харчові та інкубаційні. Технічні умови

13. Яйця харчові та інкубаційні, яєчні продукти. Методи визначання мікробіологічних показників
  14. ДСТУ Органічні та органо-мінеральні добрива на основі пташиного посліду. Технічні умови
  15. ДСТУ Птиця сільськогосподарська яєчна. Селекційно-генетичні методи одержання ліній та гібридів
  16. ДСТУ Птиця сільськогосподарська. Методи лабораторної діагностики синдрому зниження несучості (СЗН-76)
  17. ДСТУ Птиця сільськогосподарська. Методи лабораторної діагностики сальмонельозу
  18. ДСТУ Птиця сільськогосподарська. Методи лабораторної діагностики віспи
  19. ДСТУ Птиця сільськогосподарська. Методи лабораторної діагностики мікоплазмозу
  20. ДСТУ Птиця сільськогосподарська. Методи лабораторної діагностики псевдомозу
  21. ДСТУ Птиця сільськогосподарська. Методи лабораторної діагностики інфекційного енцефаломієліту
- Для нотаток